

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen Center for Dyresundhed, Dyrevelfærd og

Omsætning/3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221-00868 / Dep. sagsnr. 404

23. marts 2011

FVM 881

REVIDERET GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for acequinocyl, emamectin benzoat, ethamet-sulfuron-methyl, flubendiamid, fludioxonil, kresoxim-methyl, methoxyfenozid, novaluron, thiacloprid, og trifloxystrobin i eller på visse produkter (komitésag)

KOM-dokument forligger ikke

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. januar 2011. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget fastsætter ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005. Maksimalgrænseværdierne foreslås ændret for en række aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget indeholder ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser af pesticider på visse afgrøder i EU og på baggrund af ansøgninger om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder stoffet (importtolerance). Forslaget vurderes at være sundhedsmæssigt acceptabelt, og en vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Danmark vil på baggrund af politiske tilkendegivelser i Fødevareudvalget om, at der i risikovurderingen på grund af manglende metoder ikke er taget højde for eventuelle kombinationseffekter, stemme imod forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, fore-

lægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 23.-24. marts 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede, der er dog foretaget fuld sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænse-værdier i bilag III.

Når der foreligger en ansøgning om en konkret anvendelse, gennemfører EU en konkret risikovurdering og fastlægger specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde – pesticidkombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

Der kan også i en række andre situationer være behov for at indføre eller ændre en eksisterende maksimalgrænseværdi efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU. Det kan være på baggrund af:

- Ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU.
- Implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- Nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- Efter planlagt revurdering af pesticidet.
- Andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening).

Ansøgninger om fastsættelse af en maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionens konkrete forslag indeholder ændringer af maksimalgrænseværdier for en række pesticider i visse afgrøder som konsekvens af ansøgninger om nye anvendelser af pesticider på visse afgrøder i EU og ansøgninger om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder stoffet (importtolerance).

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelig risikovurdering fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III ændres for aktivstofferne acequinocyl, emamectinbenzoat, ethametsulfuron-methyl, flubendiamid, fludioxonil, kresoxim-methyl, methoxyfenozid, novaluron, thiacloprid og trifloxystrobin.

Forslaget anfører følgende:

For acequinocyl sættes ny maksimalgrænseværdi for humle.

For emamectinbenzoat sættes ny maksimalgrænseværdi for abrikos og blommer.

For ethametsulfuron-methyl sættes ny maksimalgrænseværdi for rapsfrø.

For flubendiamid sættes ny maksimalgrænseværdi for træ nødder, æbler, pærer, kirsebær, fersken, spisedruer, druer til vinfremstilling, salat, spinat, bladselleri og ris.

For fludioxonil sættes ny maksimalgrænseværdi for søde kartofler og yams. Maksimalgrænseværdien sættes op for spisedruer og druer til vinfremstilling.

For kresoxim-methyl sættes ny maksimalgrænseværdi for blåbær og tranebær. Den analytiske detektionsgrænse sættes op for tang, honning, frølår, krokodille og snegle.

For methoxyfenozid sættes ny maksimalgrænseværdi for blommer.

For novaluron sættes ny maksimalgrænseværdi for tranebær.

For thiacloprid sættes maksimalgrænseværdien op for ærter med bælg.

For trifloxystrobin sættes maksimalgrænseværdien op for aubergine.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftskomiteéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet har i deres vurdering udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker i deres vurdering af det konkrete forslag, at der i vurderingen ikke er taget højde for eventuelle kombinationseffekter. Der arbejdes både i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og på DTU Fødevareinstituttet målrettet på at udvikle en metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes ikke på nuværende tidspunkt en systematisk metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidramme-forordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

Fødevarestyrelsen vurderer, efter at have indhentet en vurdering fra DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier fastsat i bilag II og III vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel, og en vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Advokatrådet kan ikke svare på høringen inden for høringsfristen.

Landbrug & Fødevarer: henholder sig til Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering, og kan umiddelbart tage Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering til efterretning.

De Samvirkende Købmænd fremfører, at de ikke kan nå at svare på høringen med en høringsfrist på mindre end to arbejdsdage. Danmarks Skibsmæglerforening og Nærbutikkernes Landsforening bakker op om dette.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning finder, at forslaget øger restindholdet i nogle fødevarer væsentligt, hvorfor de foreslår at gøre alt biodynamisk eller økologisk for at undgå gift i fødevarer. Foreningen klager desuden over den korte høringsfrist.

Foreningen mod Skadeligt Dentalmateriale forholder sig yderst kritisk til forslaget og fremfører, at det er vigtigt at mindske brugen af pesticider.

Foreningen May Day betragter sprøjtegifte som helt unødvendige i moderne landbrug og opfordrer til, at der i højere grad satses på bæredygtighed og økologi. Foreningen finder det urimeligt, at forbrugerne udsættes for pesticidrester i fødevarer og beder om, at Danmark stemmer nej.

Desuden har yderligere 26 privatpersoner svaret på høringen. Disse forholder sig alle kritisk til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III) eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

Forslaget indeholder maksimalgrænseværdier for en række aktivstoffer i en række afgrøder. Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Følgende skal anføres i forhold til forslaget: For stoffet flubendiamid foreslås maksimalgrænseværdierne for blandt andet kirsebær og druer sat op fra den analytiske detektionsgrænse til 1,5 mg/kg for kirsebær og til 1 mg/kg for druer. På baggrund af de udførte restforsøg med kirsebær og druer kan der af afrundingstekniske årsager fastsættes maksimalgrænseværdier på 2 mg/kg for kirsebær og 1,5 mg/kg for druer. Disse værdier vurderes at være teknisk korrekte og sundhedsmæssigt acceptable, og en eventuel ændring, der følger dette, vil kunne accepteres.

For stoffet kresoxim-methyl sættes den analytiske detektionsgrænse af analysetekniske årsager op for tang, honning, frølår, krokodille og snegle. Dette er teknisk korrekt og sundhedsmæssigt acceptabelt.

Da det var forventet, at forslaget ville komme til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 3.-4. februar 2011 blev Folketingets Europaudvalg samt Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 27. januar 2011 orien-

teret om forslaget ved oversendelse af grundnotat. Der var på den baggrund ingen indvendinger fra udvalgene.

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har imidlertid efterfølgende tilkendegivet, at Danmark bør stemme imod et andet forslag om fastsættelse maksimalgrænseværdier, der er oversendt til Folketinget til skriftlig orientering den 16. marts 2011. Udvalget har herved henvist til, at eventuelle kombinationseffekter ikke kendes. Da denne problematik også gør sig gældende i det foreliggende forslag, hvor der ligeledes mangler metoder til at tage højde for eventuelle kombinationseffekter, har regeringen revideret sin indstilling til forslaget, uanset at en vedtagelse af forslaget vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der vurderes sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen vil således på baggrund af politiske tilkendegivelser i Fødevareudvalget om, at der i risikovurderingen på grund af manglende metoder ikke er taget højde for eventuelle kombinationseffekter, indstille, at Danmark stemmer imod forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 27. januar 2011.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.